

őstörök **kumlak*-nak (m. *kumló*), a kaz.-ban hangátvetéssel *kolmak* felel meg (Gombocz, i. m. 97), ócsuv. *tarla*,-nak (m. *tarló*) ~ kaz. *tarlau* (Gombocz, i. m. 128) stb. Vajjon nem azért tartotta szükségesnek Németh a m. *vályu* ~ kaz. *ulak* szóegyeztetés esetében egy őstörök **oluk* alakból kiindulni, mert a m. *vályu* szó a régiségben az Okl. Sz. szerint mindig *valw* alakban jelenik meg, olyan korban, amikor a *tarlay*-ból és *kumlay*-ból fejlődött *tarló* és *kumló* következetesen *tarlo*, *komlo* alakban jelentkezik? Más szavakkal: vajjon Németh nem a magyar szó hangalakjára volt tekintettel, amikor a kiindulásul szolgáló őstörök szóalakot megkonstruálta, hogy azt egy feltételezett dunai bolgártörök szóalak segítségével hozzánk eljuttassa?

Bármint legyen is ez, a felhozottakból kitűnik, hogy a m. *vályu*, kaz. *ulak* és csuv. *valak*, *volak* szóalakok között nem tehető fel olyan kapcsolat, aminőt Németh Gyula feltenni óhajtott. Hinni szeretném, hogy fejtegetéseimmel sikerült Németh Gyulát is meggyőzőnöm arról, hogy a magyar *vályu* szó sem alkalmas annak a tételnek a bizonyítására, amely szerint őseink a honfoglalás idején Magyarország területén is érintkezhetek volna még bolgártörökökkel.

Moór Elemér.

Listásgazda.

A hajduszoboszlói juhtartó gazdaság 30—40-es csoportba tömörül. Ez a társulat maga közül vezetőt választ: ez a *listásgazda*. Nevét onnan vette, hogy ő vezeti a listát vagyis a tagok névjegyzékét, kiosztja a pásztorbért. Ő hívja össze és vezeti a gazdaság üléseit, helyt ad a gazdatársulatnak gyűléskor: „*helyadó gazda*” is a neve. Itt van évente háromszor a „*gazdasági evés*”. Nyírásra az ő udvarára hajtják a birkát, ősszel is az ő udvarára megy a birka és itt „*hányják el a birkát*”. A birka elhányás annyit jelent, hogy a nyájjuhász elosztja minden gazdának az ő birkáját. A listásgazda nagyon tekintélyes állást tölt be és nagyon rá kell szolgálni gazdatársai bizalmára.

Ecsedi István.

Gazdasági evés.

A társulati együttérzés ápolásának régi szép példája divatozik ma is Hajduszoboszlón. A juhtartó gazdák az együttérzés ápolására évente háromszor „*gazdasági evést*” rendeznek. Ez a három évés *juhászfogadás*-kor, *báránynyírás*-kor és *ősziszám*-

adás-kor (Kisasszonynapja körül) van. Minden évís-kor vagy mint mondják *húsevís*-kor a társulat két gazdája ad egy-egy jó *vágó*-t. A vágó juhnak 19 kgr. színhúst kell kiadni.

Ha a vágó olyan jó, hogy több színhús van benne, mint 19 kgr., akkor a többletet levágják és visszaadják a gazdának. Ha ellenben kevesebb színhús van a vágóban 19 kilogramnál, akkor a *húsadó*gazdá-nak a *szék*-ből kell megvenni és pótolni a húst.

A húsadógazdáknak még más kötelességei is vannak. Mindenik húsadó gazda felesége süt két jó nagy búzakenyeret (8—8 kgr.-t), ad sót, paprikát, hagymát és szalonnát. Ez utóbbiból, ha jó a vágó, kevesebbet, ha rossz, akkor többet ad.

A húsevésre a nyájjuhász be van rendelve. Az ő vállán nyugszik az egész evés terhe. A juhot megnyúzza, a húst felaprítja, a gyöngyös hurkát megtölti, a húst 4 nagy vasfazikba főzi a listásgazda házánál. Itálról a listásgazda gondoskodik. A gazdatársulat pénzér vesz minden gazda részére 1—1 liter bort és egy-egy üveg szódát.

A hús megfő, tetején ül a gyöngyöshurka. A juhász most kóstolókat rak. A húsadó gazda feleségének abban a tányérban, melyben a sót, paprikát küldte, rak egy kis kóstolót a húsból és tesz egy darab gyöngyös hurkát. Kóstolót küld tovább a listásgazda családjá részére egy tálban. Mikor ezt elintézi, feladja a bográcsokban a húst, a gazdák 8—9-ével körülülnek és mártanak a vasfazékból. Közben isznak és evés-ivás közben beszélnek meg a társaságot érdeklő fontos ügyeket, elszámolnak bevégzett munkálatokról és terveket beszélnek meg a jövőbeni teendőkről. Igazi ősi szokás szerint gyűléseznek.

Mikor jóllaknak, a listásgazda a maradékhúst kiviteti a kamarába. A vendégek iszogatnak tovább. Ha a bor elfogyik, a listásgazda hozat újból, akár kétszer; háromszor is.

Iszogatás, beszélgetés közben eljön az este. A listásgazda azt mondja a juhásznak: „Hozd be hé azt a húst, melegítsd meg, vacsorázzunk!” — És újra esznek. Ha a vacsora után is marad egy kevés, azt a juhász és a tizedes közt osztják meg.

Vacsora után lassan elszélednek a gazdák a listásgazda házából.

Ecsedi István.